

Aktualno	Ekonomsko ogledalo	UMAR
	številka 7/2004	str. 3

Rast cen življenjskih potrebščin je julija znašala 0.4%, medletna inflacija pa se je znižala za 0.1 odstotne točke, na 3.8%. Na julijsko rast cen so poleg sprememb cen, ki so podvržene sezonskim nihanjem (počitniški paketi, hrana in brezalkoholne pijače ter obleka in obutev) vplivale še višje trošarine na tobak in višje cene tekočih goriv. Z višjimi cenami nafte (v letošnjem letu so se povišale za približno 37%) lahko tudi praktično v celoti pojasnimo višjo medletno inflacijo od pričakovane. Kljub tako visokemu povišanju cen nafte je njihov vpliv na cene še vedno predvsem neposreden, ni pa še zaznati pomembnejših posrednih učinkov oziroma poviševanja drugih cen, ki bi bili posledica dražje nafte. Ožje opredeljeni indikatorji inflacije se tako še naprej postopno znižujejo.

Evropska komisija je v juliju izdala četrletno poročilo »Quarterly Report on the Euro Area«, v katerem poleg gospodarske situacije v državah evro območja analizira tudi **vpliv visokih cen nafte** na gospodarstva teh držav. Ocenjuje, da letošnje povišanje cen nafte ne bo imelo posebno velikega negativnega učinka na rast gospodarstev evro območja: 25-odstotno povišanje cen nafte bi lahko znižalo letošnjo rast BDP v evro območju za 0.3 odstotne točke in povišalo stopnjo inflacije za 0.2 odstotne točke v povprečju (gl. str. 19). Pri tem je treba upoštevati, da če bi se cene nafte obdržale na nivoju s konca junija (35 USD za sodček), bi to glede na lansko povprečje predstavljalo 12-odstotno povišanje (11% več, kot je bila predpostavka Spomladanske napovedi Evropske komisije).

V poročilu Evropska komisija ocenjuje, da je v prvem četrletju letos dejansko prišlo do **okrevanja gospodarstev evro območja**, in to tudi v treh največjih in za nas izvozno najpomembnejših državah, Nemčiji, Franciji, Italiji. 1.3-odstotna medletna rast BDP je izvirala predvsem iz pospešene rasti izvoza, kot posledice okrepljenega svetovnega povpraševanja, in pa po letu 2001 prvič spet večje rasti zasebne potrošnje, medtem ko so bili s strani investicijske potrošnje impulzi šibkejši kot v zadnjem četrletju lani. Vsi kratkoročni indikatorji gospodarske aktivnosti beležijo pozitivne trende, še posebno v industrijskem sektorju, medtem ko indikatorji o zaupanju gospodinjev izražajo več negotovosti. To nakazuje, da v kratkem verjetno še ne bo prišlo do močne pospešitve gospodarske aktivnosti, da pa je okrevanje stabilno in se nadaljuje. Tako Evropska komisija ocenjuje, da je napovedana 1.7-odstotna gospodarska rast v letu 2004 realistična.

Takšna pričakovana gibanja v EU so skladna s predpostavkami Pomladanske napovedi UMAR za leto 2004, tako kot tudi **tekoči gospodarski podatki za Slovenijo**, ki se gibljejo v okviru pričakovanih. Čeprav podatkov o blagovni menjavi za maj še ni na razpolago, saj se je zaradi članstva Slovenije v EU spremenilo evidentiranje izvozno-uvoznih blagovnih tokov (gl. str. 4), pa ocenjujemo, da so se maja ob okrepljeni rasti obsega proizvodnje v predelovalnih dejavnostih (gl. str. 14) nadaljevala ugodna izvozna gibanja iz prvih štirih mesecev letošnjega leta. Kratkoročni kazalniki za drugo četrletje kažejo, da se nadaljuje tudi okrepljena rast zasebne potrošnje s konca lanskega leta (gl. str. 13): zaposlenost se je v aprilu in maju povečala (gl. str. 10), obseg zadolževanja prebivalstva v bankah je v drugem četrletju še naprej pospešeno naraščal in je v prvem polletju tako zabeležil najvišjo rast po letu 1999 (gl. str. 8), rast varčevanja pa je letos na najnižji ravni doslej (gl. str. varčevanje). V maju se je nadaljevalo visoko zadolževanje domačih bank v tujini (gl. str. 4). Podjetja so se do maja v tujini sicer zadolžila nekoliko manj kot v istem obdobju lani, vendar pa se je na drugi strani vse do junija letos ohranjala visoka rast zadoževanja podjetij pri domačih bankah v obliki deviznih kreditov (gl. str. 8). V prvih petih mesecih letos je glede na isto obdobje lani realna bruto plača v zasebnem sektorju porasla za 2.9%, v javnem sektorju pa upadla za 1.8% (gl. str. 11).

Slovenska vlada je julija predložila v javno razpravo **osnutek Strategije razvoja Slovenije** (<http://www.gov.si/umar/projekti/srs/srs.php>), katere temeljni cilj je, da bi Slovenija v desetih letih dosegla povprečno raven gospodarske razvitosti razširjene EU. Zato bi bilo treba doseči povečanje stopnje gospodarske rasti za vsaj 1.5 odstotne točke. Strategija predvideva, da bi bilo to mogoče doseči s kombinacijo vlaganj na treh področjih, ki bi vsak prispevali približno tretjino: (a) vlaganje v ljudi – izboljšanje izobrazbene strukture (človeški kapital) in povečanje stopnje delovne aktivnosti, (b) vlaganja v tehnološki razvoj – izboljšanje gospodarske učinkovitosti vlaganj v raziskave in razvoj in njihovo povečanje na raven 3% BDP, (c) izboljšanje institucionalni okvir – oblikovanje spodbudnega poslovnega okolja za podjetništvo in neposredne tuje investicije, deregulacija in povečanje stopnje konkurence v gospodarstvu, povečana prilagodljivost trga dela, privatizacija ali boljše regulacija infrastrukturnih dejavnosti, večja učinkovitost javnega sektorja in države.